

+ معرفی کتاب حدیث انتخابات، مجموعه شعر طنز

امیر حسین کاظمی مقدم
مجموعه شعر

یکمها سه آرام

کتاب «حدیث انتخابات» نوشته‌ی حسن بشیر، یک مجموعه شعر طنز با موضوع انتخابات است. حسن بشیر، عضو هیئت علمی دانشگاه امام صادق علیه السلام است و مدرس حوزه رسانه و ارتباطات، اما علاوه بر پژوهش‌های تخصصی و کتب علمی، شعرهای طنز هم می‌نویسد. کتاب‌های «کتاب بازی» و «در خانه بمانیم» دیگر اشعار طنزآمیز ایشان را در خود جای داده است.

این کتاب شامل چهل و چهار شعر، با موضوع انتخابات است که سال ۱۴۰۰ و توسط انتشارات لوگوس به چاپ رسیده است. شاعر در این اشعار طبع خود را با انواع قالب‌های شعری کلاسیک، از دوبیتی و غزل و مثنوی آزموده است.

انتخابات همیشه جایگاه تضارب آراء و نظرات است و نکته‌ی مثبت این مجموعه این است که علاوه بر دوری از هزل و هجو، انتقادات خود را از مسئولین بیان کرده، در عین حال، با بی‌طرفی مردم را به مشارکت در انتخابات دعوت می‌کند.

البته نمی‌توان از این کتاب انتظار داشت که مانند کتب فکاهی شما را بخنداند، با این حال سعی شده تا مضمون‌های علمی و استدلال‌های منطقی ضمن کوتاه و ساده‌سازی شدن؛ با چاشنی طنز و بیان شیرین شعر، راحت‌تر به مخاطب برسد.

بر این اساس دغدغه آقای بشیر برای پررنگ کردن انتخابات با استفاده از سلاح ادبیات، قابل احترام است و باید از آن حمایت شود.

اولین شعر کتاب یک مثنوی کوتاه و پندآموز است که مانند پیری دنیا دیده ما را به انتخاب درست فرامی‌خواند. در این شعر می‌خوانیم:

اگر داری تو جانی در خرابات

بیا بشنو حدیث انتخابات

و گرداری تو جرأت همه هوش

نخواهی کرد شعرم را فراموش

بگویم از برایت قصه‌ی حال

که تا گردی از آن سرحال و خوشحال

زمان انتخابات است نزدیک

میان خوب و بدها مرز باریک

بدون ترس و لرز ای دوست بگزم

تو فردی عاقل و محبوب و بادین

نکن خود را جدا از مردم اکنون

که گردی سال‌های سال مغبون

دگر کشور نمی‌تابد به تحقیق

کسی که در عمل خواهان تحمیق

و دشمن گر کند هرگونه تشویق
انرژی را کند با عشق تعلیق
اگر چه هست ای قدرت شماریم
به از مردم ولی قدرت نداریم

در ادامه و شعر دوم کتاب، یک قصیده طولانی با سبک موش و گریه‌ی عبید زاکانی نوشته شده که با زبان شعر و بیان طنزآمیز، پاسخ شبهه می‌دهد. بخشی از آن ابیات را می‌خوانیم:

ای که در انتخاب حیرانا

بازگو درد خود فراوانا

جرئتی از تو خوب می‌باشد

گفت و گو کن بدون مکرانا

انتخابات گشته نزدیک است

باید اکنون شوی به میدانا

انتخاب است و باز عصر نظر

باش چون عاقلان فطانا

کاندیدای تو در این احوال

آمده سوی تو خرامانا

هر چه در چنته اش از عقل و خرد

بازگو کرده بر مریدانا

از برای گرفتن مجلس

می‌دود هر کجا خروشانا

مانده مردم در این رقابت‌ها

همچو یک لشکر اسپیرانا

کاندیدای خوب این ایام

همچو قحط الرجال قحطانا

جست و جوی زیاد باید کرد

تا بیایی چنان مسلمانا

باید از هر کسی که بد باشد

بی تأمل شوی گریزانا

مشورت کن که مشورت خوب است

لیک با آن که نیست نادانا

فکر کن انتخاب سنگین است

نکنند دوش تو ست لرزانا

انتخابات راه توفیق است

حامی آن خدای رحمانا

هر که در انتخاب ناآگاه

می‌شود در مسیر قربانا

عصر حساس انتخابات است

که رسیده به ماز دورانا
قدر آن دان که قدر می‌دانی
تو در این راه زنده‌ای جانا
مرگ یعنی که چشم بسته گزین

مردکی از میان مردانا

مرگ یعنی که بی هدف بی فکر

برگزینی یکی به فرمانا

مرگ یعنی اگر نیائی تو

دیگری می‌شود رئیسانا

مرگ یعنی که حذف مشکل نیست

و پریدن به قله آسانا

مرگ یعنی ز عشق محرومی

آن که بی عشق هست حیوانا

مرگ یعنی که زنده‌ای اما

در میان جدار زندانا

مرگ یعنی که در زمان حضور

می‌گریزی به رسم رندانا

مرگ یعنی که خواب می‌باشی

گر چه بیدار دشمن دانا

بشیر در اشعار خود به انتقاد از مسئولین نیز پرداخته و برای مثال در شعر سی و چهارم از این مجموعه می‌خوانیم:

گر به فکر خویشتن باشی زیاد

می‌شوی چون دولت ابن زیاد

آنچه مردم را کند هر لحظه شاد

اقتصاد است، اقتصاد است، اقتصاد

یا در شعری و یکم آمده است که:

کاندیدایی از عکس خویشتن خوشحال بود

هر کجای رفت از خود راضی و سرحال بود

عکس اما چون از این رفتارها بیزار بود

با خودش می‌گفت، خوشحالم، فقط امسال بود

کتاب حدیث انتخابات، خیلی خنده‌دار نیست، با این حال یک صف‌شکن در عرصه‌ی طنز برای حمایت از مهم‌ترین رکن مردم‌سالاری، یعنی انتخابات است. اگر به لطف خدا و در آینده نزدیک شاهد کتاب‌هایی با این موضوع و با زبان طنز باشیم، این کتاب وظیفه‌ی خود را به درستی انجام داده است و جرقه‌ای برای شروع این نوع از طنز دغدغه‌مند خواهد بود. حتی اگر از نظر طنزپردازان و منتقدین ادبی کتاب قوی‌ای نباشد.